

SRPANJSKE LAMENTACIJE

*Zinakelu Okabi i tisućama
bezimernih žrtava ma čije tirantije
u spomen*

1

Izgubio sam svoje ime u ovom grobu dana

.....
pravedan i čist

Isus Krist iz Nazareta na dvoru

Ane i Kaife ja sam

zvijer na motrenje u zoološkom vrtu a nikoga

a nikoga da me jeza mine

oslobodite me ovog nužnika plača i gorčine

2

Padaju moje riječi kao gvožđe u meku

zagađenu vodu

vuče se mrko nebo i zgurio se dan

ulizica iznad pokošenih njiva po prvi

po drugi treći četvrti put s crvima se

kote moje misli s ugojenim

muhamama moje vitke čežnje i već se

pribirem od užasa pet

.....
sulica bude moje oči

pet sulica u modrome kasu mrtvački

canto sovuljage u grlu ševe

i već se pribirem od užasa

stratišta povješanih narikača
dance macabre kolibriča u plamenom letu
nisu samo orgulje slavuja osunčani lugovi
svijet su arene razbojišta i zato vičem jaoh
šišmiši strave priviđenja na uglu i preko
ulice i preko njiva ognjena
koplja bačena u visinu gdje oko
čovjeka više ne može da segne

potonule lade

ljubav koju trebam
pravda koju vrebam koju
ričem koju urličem do zjenica

sumnja je index moje žigosane krvi i
evo crvi
crvi već ulaze u moje neslobodne oči
u mojim grudima naselit će se zvijezde
veprovi noćobdije s krijesnicama
i pripotomljeni vukovi

vukovi koji gore
vukovi koji gore
štenad

koja se neće ugasiti.

3

Ja sam uznik od rođenja
Ikarova plemena
niska ponižena zemlja
zatočen u sarkofag

pratim sunce na njegovu strmom
okomitom putu
hodočastimo bijedi i bezakonju

sunce se uvlači i spušta i opet
penje uporno po zidu dok se rujno
ne uguši u zalazu — hej!

uznik od pamtivijeka
ja sam Ikarova plemena.

Izjednačuju se dani i suzaju
 želje i mijenjaju smjer i svaka
 pjesma biva plač a svaki jecaj pjesma

ispraznila se moja strpljivost u slijepim
 lukovima sanja

kvrcaju ključevi bravama i jetki
 ciliću u hodniku zmiije sikću na ćelije

usiljeno naduto bezakonje
 surova moć

uskoka bundžije i ugrožena paše drve se
 moje oči krvoločna harambaše

*Od kuge glada i od rata
 oslobodi nas Gospodine.*

Otvaraju se moja usta u drugu svjetlost dana

ptice se jate u krošnjama kao
 živi grozdovi čuješ li me Klaro
 ti koja si se otkinula u jedno
 plameno listopadsko jutro

tvoja samoća očaj tvoj u drvoredu

pamtim

onaj trzaj izmorene krvi
 vječno usplahireno djetinjstvo
 tvoju uzavrelu mladost

i sada

dok u mrtvu dvorištu preko moga prozora češljugar
 pjeva večer na povinutoj grani kajsije

još samo tren i ti bi ga već dohvatila kao
 ono davno kad smo uzbuđeni
 tražili gnijezda i mlade u njima po nisku
 gustu smrću Dragama i Nerezinom

naše djetinjstvo pogrmuša

zvona daljine u ljupki suton polja čuješ li kako
već žubore u masliniku
kako se survaju niz bregove ljuljaju se
krajolici brijeg

vitak poput čempresa ucrtan u plavetnilo
(lije se zlato neba) moj
djed se žuri u pučinu modri svijet

ti odlaziš sad od mene a
moj mili Rafaele žubori lahor predvečerja

tvoje riječi
gusle u nježnoj uspomeni na jedan
nijemi jesenji dan voštanoga lica kada sam
posljednji put
s mukanjem u krvi grlio tvoju
glavu otočkoga proroka i sveli brk od smilja
dižu mi i sad kosu na sljepočicama

preskoči pijetlov krik još
prije ove zore
moj vitki britki djede

ti ćeš mi reći toranj
nebo pašnjak more

i u jesen koja dolazi tugu što
hvata maslinike otkad je otišao Ivo da
nikada nam više ne dođe —
u modru pustoš riba

a iznad *dičnog grada premudrog*
Franje Josipa i tvoje
drage *carske švejkoličke*
isposničke Ilice — nema više bana — na
vrhovima oblaka uzlebdješe se
pašnjaci i gore

na njihovim osvjetljenim vrletima
— snjegovi Tibet Himalaja —
zaiskriše se mitski gradovi i plove u nepoznate luke

u nepoznate luke daleko
preko nedogledna mora.

Lovrinja na pragu
u domu mome tama
komin i pusto ognjište

samuje sestra Ivina
čedna šutljiva Kata
starica s njednima golubice

gdje li si sada kruh s rodne trpeze
s otiskom dragim nikome dužnih siromaha

jeca jedna majka

u marami crnoj
treći razred teretne brodske linije Zadar — Rijeka

koja putuje s govedima

godinama tako
s reumom u koljenima
— seli njezina tuga —
nosi ulje visokim gradskim stubištima sine

*boli me glava od prevelika tereta a noge
noću ne mogu da spavam
od zore do mraka bez prestanka*

čekaju me masline

*nemoj gladovati u svijetu
šaljem ti ... pa uzmi svako jutro mlijeko*

poslala sam i Viku i Šimi

*krepala nam je ovca
to ti nisam parobrod
zviždi piši mi tvoja ...*

Majko blagoslovljena
čestitam sretnu Lovrinju

s Vama za stolom i danas

Vaš Joja.

Jutro i večē
 kad plane prva zvijezda i zirne
 Veliki Medvjed preko ukrštenih rešetaka ja
 sričem uzdah za Tebe

pakosna mrka lađa primiče se bliže
 vampiri grle paučinu
 kostur golubove vile

suze grča tridesetih godina
 o moje pjesme mile
 sve što tako nemoćan srušen
 sada Ti mogu dati moja

daleka brižna uboga
 pravedna Mati.

Sipi blagorodna na livade i na polja
 mi je grad

kišo spasonosna natapaj mi srce raste
 moja pečal u zvijezde kojih nema vije se
 skelom novogradnje u pukotinu oblaka i vješa

pada dúgin cvijet

tijelo buja izmetinom otrovana glista i
 pripija se očajničko o zid poput

kukca isturena rila
 otečena što punih
 mjesec dana čeka božji sud zgrčen

spepeljeni ud.

Tko li to danju
 tko li to obnoć nepomičan
 gazduje nad mojim otvorenim bilom
 zakona šutnje šilom

ruju mi mozak vlakovi
 svrdlovite žučne lokomotive

tà-ta-ra-ta-ra-tà-ta tã-ta-ra-ta-ra-tà-ta
rilo rila rila
ta-ra-tà-ta-ta-ra-tà-ta
puknut će mi žile

odškrinuto oko s poklopčićem
smrtonosno ždrijelo koje vječno fiksira koje
mjeri moj omeđeni život
svaki pokret na pravokutniku zemlje
a nikoga da me pakao mine.

10

Nek pjeva radost poezija dovikuju mi mudri

dođite vi koji izvikujete perspektiva
bramini lisnatih belvija koji
krivotvorite život i svijetlo govorite sunce

ja kažem život a mislim mračne krajolike
ja pišem sunce a vidim glečer Sjevera

svjetlo se rve s tamom a pobjednika nema
podjednako jadni svi smo
slegnuti utučeni

od šava kose preko tjemena
ogrlica briga do jetre pa sve do nožnih palaca
čovjek je sidro bezdana

lov sile téže uginulih
fate morgane beskraja pitka
prisutnost smrti u likovima predaka

živa svemirska láva.

11

Oluje Sjevera
mirna su ova stoljeća probdjevena
s kukcima u nepomičnu letu
sjeno paraliitika

muhe se sunčaju s mojim ušiljenim
prstima na rezu okomite zrake
kao osuđeni tamničari

četvorna polja rešetki naše
zajedničke plaže
kako su ovdje bliski jedni drugima
životinje i ljudi

nikad nisam ranije tako osjećao kukce
kada predu rukama ili kad se ljube

nudim im od svog obroka i
oni se okupljaju u krugu

ne dajte se muhe ljudima
ljudi su čudi zločinačke
oni tamane slabije

nadlijeću se trče luduju
muhe su slobodnije od ljudi.

12

Primičem se rešetkama da budem bliži suncu
sunce sad grije predgrađe

od nedjeljne blagodati ozarilo se moje lice
i moja krv sad mili tiha poput
vode pod mostom moje izgubljene Save

Savo vodo pozdravi mi dragu

odjekuju već s predvečerja Slavonija i Žumberak sa snenim
obroncima Sljemena i
tuži gorom u frule pastirica milujući
selo porumenjelo u zalazu

*Oj čobane ukrast ću ti janje
makar pošla ...*

13

Oblaci
otoci na zalazu osrebrenih obala
ptice im lijeću u susret domahuje im sunce

zvukovima usne harmonike — vlak će
pregaziti sunce! — raste
čovjek što hoda tračnicama i nadvisuje
dimnjake i goru još

samo malo i dan će biti
tek uspomena mlaka na jedan preskočeni san u

s mjesečevim srpom spustit će se nova
meni nepoznata noć u ove
grobnice suha u
ove grobnice nabrekla
u ove otkupljena
grobnice još uvijek

neisplakana plača.

14

Skoturala se noć s krdima
svojih zvijezda u svemirsku provaliju

hitaj dane
sunce u pratnji tvojih raskošnih
karavela koje plamsaju u zalazu
gdje sjeda suton svačke večeri
s dimnjacima preko tračnica i sidri
nebo modro i posivjelo
boje zemlje i oprženih kestena

izmijenite krajolik.

15

Strmo vode moje stope u neprohodnu dolu

čeznem stado u planini i vrele
poljske dimnjake i rosu

zjenice što vape svitanje u svježem
nebeske zaravanke
oranicu neba samo

tebe nema samo tebe nema

raskrilila se zora
ljepojka bosonoga s krčagom sunca preko brijega
eno već silaze mornari
i bijele lađe otiskuju se na pučinu

zrcalo tamno
sada rumeno i plamno
u kojemu se ogledala noć.

Kako daleko osvanuše bademi
s maslinikom djeda za hrbatima Mrdine

mreže u krugu raseljenih uvala
svečane glatke vode

opustio Kostanj s crnikama cvrčaka i smokva
Otrić zimna smiljorodna pijeska
vinolozni Rahorača Dolac

Kali zjeno u sunčanu letu
koraljni sprude na usni opalnoga Jadrana

vlakovi nose košare djece moru
crvene bijele plave žute roza
leptiri i šljive

kamo putujem tako dugo
bez drumova i bez njive

ljetu je i srpanj a nebo kao
puszta rastepena vjetrovima

i bez drumova i bez njive

vješaju se oblaci o semafore kolosijeka
i žice su se uzdrhtale u nagovještaju oluje

ja čekam noć
korablju čežnji izmirenja
blago otočje kamenica ljubavi s mirom
molitvenih sijela

svadbenu himnu narikača koje dolaze
s mladakom na ramenu preko brijega

Amen.

Joja Ricov